

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felkiadás szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap
Szerkeszt. órák: reggel 8-3 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 380.

Ara 1 lej

II. évfolyam 280 sz.

Vasárnap

1933 Október 8.

1

A végrehajtóbizottság jóváhagyta a kizárásokat és bizalmat szavazott a kormánynak

Vaida győzött – a kormány marad

Vaida, Mihalache, Solomon Virgil beszédei után a végrehajtóbizottság Vaidának adott igazat. -- Socol Aurél dr képviselte a Maniu csoport álláspontját

Maniu kilép a küzdőtérre

Ez is megtörtént. Nem váratlanul ugyan, de mégis meglepetésként. Győzött Vaida és a végrehajtóbizottság bizalmat szavazott a kormánynak. Egyelőre tehát rend van, csend van a nemzeti parasztpárt berkein belül. Azonban a nagy csend, a hatalmas hallgatás — robbanásnak is lehet az előjele. Maniu nyíltan bejelentette, hogy küzdőtérre lép de még nincs itt az ideje. És valóban most nincs is itt. Majd ha a külföldi hitelezőkkel megegyeznek — vagy ha nem egyeznek majd meg. A harc tehát nem szűnt meg a két ellenfél között. Csak fegyverszünetet kötött Vaida és Maniu. De bizonyos, hogy a 40 barátság furcsa befejezést ad.

Bizalmat szavaznak Vaidának

Bukarest, október 6.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága ma délelőtt tartotta meg nagy érdeklődéssel várt ülését Vaida miniszterelnök elnöke mellett, aki bevezető beszédében lezárta, hogy a nemzeti parasztpárt és a kormány teljes egészében bírja az uralkodó és a tömegek bizalmát. — A miniszterelnök után Mihalache alelnök volt a következő felazóló:

— Ami általánosságban a helyzetet illeti — mondotta Mihalache — a magam részéről egyáltalában nem óhajtok nehézségeket okozni a kormánynak, sőt a pártprogram megvalósításában lelkesen támogatom a kormányt.

MEGERŐSÍTETTEK A KIZÁRT KÉPVISELŐK FELTETI HATÁROZATOT

Majd Socol Aurél dr szólalt fel. Ismertette az erdélyi problémákat és kérte a párt vezetését, hogy Erdély és a Bánát különleges érdekeit védjék meg. Solomon Virgil a három kizárt képviselő vedelmében emelt szót, majd több szónok foglalkozott a kizárás kérdésével, végül is a végrehajtó bizottság egyhangulag megerősítette Boila Zakariás, Leucutia Aurél és Lázár Ilés képviselők kizárását a nemzeti parasztpártból. Ezután Graur képviselő olvasta fel a határozati javaslatot, amely a következőket foglalja magában:

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága elismerte, hogy a kormány a pártprogram alapján végzi munkáját és minden téren támogatja a kormányt.

A határozati javaslatot egyhangulag fogadta el a gyűlés, mely lelkesen megéljenezte Vaida miniszterelnököt, aki azután ismét felszólalt.

— Már többször kifejtettem — mondotta — hogy a nemzeti parasztpárt tömegei és az uralkodó bizalmából álló kormány változatlanul a helyén marad. Arra, hogy a kormány távozzék helyéről, négy ok egyikének kell fennforogni

1. Hogy a vezetői betegek legyenek.
2. Hogy a király, vagy tömeg megvonja bizalmát.

3. Ha a parlament leszavazná.

4. Ha külföldi komplikációk miatt kellené lemondania.

A négy eset egyike sem áll fenn és a kormány a helyén marad és folytatja programja megvalósítását.

MIT ÜZEN VAIDA — MANIUNAK?

A lapok élénken kommentálják a végrehajtó bizottsági ülésen történeteket és érdekes, hogy új részleteket közölnek. — Többek

között ismertették Socol Aurél dr kolozsvári képviselő beszédét, aki sajnálatának adott kifejezést, hogy Maniu és Mihalache nem tagjai a kormánynak.

Mihalache erre közbeszólt:

— Nem az a lényeg, hanem az, hogy szolidarisak legyünk.

Vaida pedig Socol felé a következőket mondotta:

— Nem vagyok hajlandó semmiféle utbaigazítást elfogadni.

Majd így folytatta:

— Ami a Maniu és köztem való barátságot illeti, az a negyven esztendő, amit együtt töltöttünk, elegendő ahhoz, hogy ő tudja, milyen álláspontot foglalok el én vele szemben. Jobb barátja vagyok Maniunak, mint azok, akik most körülveszik őt és nagyban ütögetik a mellüket. Maniu legújabb barátairól csak a régi közmondással kapcsolatosan lehet megemlékezni: Ellenségeimmel még csak elbánok, de barátaimtól mentsem meg az Ur-isten! Innen üzenem ezt Maniu Gyulának: Drága Maniu! Emlékezzél erre a régi közmondásra!

Maniu sem hagyja magát

Az Adeverul jelentése szerint Maniu következetes marad ahhoz az álláspontjához, hogy a kormánynak vissza kell vonulnia. Álláspontját érvényesíteni is kívánja, de nem akkor, amikor ezt ellenfelei akarják, hanem akkor, amikor az időpontot majd a legalkalmasabbnak fogja tartani. Madgearu kabinetfőnöke, Lerjeanu egyébként ma Szovátra érkezett Maniuhoz.

Akárhogy is tagadják

Dollfuss merénylője horogkeresztes

Bécs, október 6.

Dollfuss dr kancellár állapota teljesen kielégítő. Ma már hivatalba akart menni, de orvosai erről lebeszéltek. A miniszteriumi referenseket lakásán fogadta a kancellár, aki még ma is tömegesen kapja a szerencsekívánatokat. Feltűnést keltett, hogy a szerencsekívánatok közül hiányzik Stahrenberg herceg üdvözlése. Viszont ma délelőtt kikészítették a kancellárnak Ottó táviratát, amelyet Brüsszelből küldött az exkirályi.

Albrecht főherceg Magyaróvárról küldött táviratot Dollfussnak.

A merénylő Dertilt a fogságban két

hangosfilmet készítettek, az egyiket osztrák a másikat amerikai filmtársaság részére.

A mai bécsi estilapok szinte valamennyi közül Dertil Rudolf nevére az osztrák nemzeti szocialista párt részéről kiállított tagsági igazolvány facsimilijét. Eszerint a merénylő 1932 február 2. óta tagja az osztrák nemzeti szocialista pártnak, ahova az elmúlt év január 16-án kérte felvételét. Ismeretes, hogy Dertil eleinte tagadta, mintha a nemzeti szocialista párt tagja lenne, mikor azonban elébementaták a tagsági igazolványát, beismerte, hogy valóban a párt tagja volt, de félévvel ezelőtt kilépett.

Ma nap

Október 6.

Nemcsak nyelvében él a nemzet. A nemzet mártírjaiban él tovább igazán. Ez a magyarság annak, hogy az ezeréves magyarság még ma is teli van hittel, fiatalsággal, életkedvvel, elhivatottsággal. Ez a nemzet sok mártírral dicsekedhetik. Kezdvé a kalandos évek során az Augsburg mellett elesett magyar hősektől egészen a doberdói, galíciai kárpáti magyar hősigig.

A mi nemzetünk ezer évvel ezelőtt is tudott már ideáért verekedni és ezer esztendőknél át végig mindig ideáért tudott harcolni — meg is halni. Ennek a nemzetnek, ennek a fajnak olyan lelki adottságai voltak, amelyek megfogták és magukba oltároztatták az itt talált, vagy ide telepedett nemzetiségek magasabb kvalitásokkal rendelkező egyedeit. S így lettek nagyokká a magyar nemzet történetében a Hunyadiak, Fráter György, Bem apó és az aradi tizenhármak közül Damjanich, Leiningen, Pöltenberg, Knézics stb. stb.

Egy nemzet sohasem tudja idegen fajtól magába olvasztani erővel az egyedet. Erővel csak a külsőt veszi át az egyed, de a lélek az idegen marad. Mert erőszakkal, mert parancsszóra akarják elnemzetleníteni őket. A Damjanichok, a Petrovicsból lett Petőfik és ezer és ezer más magyarrá lett idegent nem az erőszak tett azzá. Valami más, valami olyasmi, ami a magyar lélek mélységében él, ami nem üt, de simogat, ami nem huz, de hív, ami nem parancsol, de szeretettel kérlel. A magyar lélek őseréjében kell keresni azt a tulajdonságot, amely az Ankerschmidtékből a magyar ideáért a mártíromságig küzdő embereket tudott faragni. De talán még ennél a lelkeségnél is mélyebb oka kell, hogy legyen a magyarság magába olvasztó erejének. Én hiszem, hogy ennek a magyar nemzetnek ezen a helyen, ahova a történelmi végzet vezette és ezer éven át veri, ostromozza és nagy és nemes és emberi cselekedetek egész halmazára kényszerítette, én hiszem, hogy ez egyenesen a Mindenható által ráparancsolt elhivatottság. Ez a fajta itt a Dunavölgyén, a Kárpátok koszoruján belül megőrzött már vérvével minden talpalattnyi röggöt s a rögből megtermett buzán keresztül átítatott minden itt felnőtt s itt született embert azzal az elhivatottsággal, amelyet a magyar faj magától az Istentől kapott. Én már azért is hiszek ebben mert különben ennek a fajnak abban az irdatlan harcban amit ezer éven át végigverekedett, — el kellett volna pusztulnia. Ahogy elpusztultak mind azok a népek, nemzetek, fajták, amelyekkel az Uristennek semmi célja nem volt. Így pusztultak el a hunok, a gepidák, a gótok a rómaiak. Pedig mindezek nagy, hatalmas és számban sokkal telibb nemzetek voltak, mint a magyar. Ezeknek a nemzeteknek nem volt népeket átfogó ideáljuk, csupán kisszerű, önérdekeikért verekedtek. Éppen ezért ezeknek mártírjuk sem lehetett, ahogy volt, van és kell, hogy legyen a magyarságnak az elkövetkezendő életén át mindig. Ezek a már tirok adtak új életnedvet a már ezeréves tölgbe és ezért lombosodik, zöldel és nő ez az ezeréves magyar faj.

Ezért kell mély és bensőséges áhitattal visszanézni azokra, akik vérükkel járultak hozzá a magyarság fájának életrekapásához és a magyarság léleklángjának örök lobogtatásához.

Ezért kell ma minden magyar embernek — lakják az a világ bármely pontján — lélekben odaszállni az aradi Golgotha mellé a tizenhármak, amelyik a minden magyar örök életéért pusztult el. — És ezért kell ma, október 6-án elmondanunk mindannyiunknak igaz bensőséggel egy hálaadó Mi Atyánknak.

Katonai repülőgéppősszeűtközések

Két pilóta szörnyethalt, egy szerencsésen ejtőernyő-leszállást végzett

Bukarest, október 6.
Soinesti-Romanati község közelében súlyos repülőszerencsétlenség történt. A levegőben eddig ismeretlen okból két katonai repülőgép összeütközött és lezuhant. A bennüők Olea-Butea és Chiroianu katonai pilóták

szörnyethaltak. Az egyik gépen ülő Maras-toiu megfigyelő altszázhatártalan szerencsével, ejtőernyővel le tudott ereszkedni és séretlenül menekült meg a katasztrófától. A hatóságok megindítottak a vizsgálatot, hogy mi okozta a szerencsétlenséget.

Merényletet követtek el

Szováta mellett a Maniut meglátogató képviselők vonata ellen

Marosvásárhely, október 6.
A Szováta és Marosvásárhely közt közlekedő keskenyvágányú vonat ellen tegnap éjjel ismeretlen tettesek merényletet kíséreltek meg. A síkenek hatalmas sziklával és fadarabokkal torlaszolták el, amit a mozdonyvezető nem vett észre és így a vonat két első kocsija kisiklott, egyéb az azonban nem történt. A vonat utasai közül néhányan a merénylők után lőttek, akik azonban elmenekültek. A vonaton több képviselő utazott akik Maniut látogatták meg Szováta.

Borzalmas baleset a hadgyakorlaton

Egy repülőgépről ledobott bomba rombadöntött egy házat

Bukarest, október 7.
A Krajova mellett folyó hadgyakorlatokon tegnap éjjel újból súlyos szerencsétlenség történt. Az egyik katonai repülőgép bombákat dobott le. A repülőgép gyakorlatozás közben Krajova felé tévedt és egy bomba a város központjába esett le, egy házra,

amelynek tetejét átszakította és a szobában robbant fel. A robbanás ereje oly borzalmas volt, hogy az ázat teljesen rombadöntötte és a környező házak ablakai is mind betörttek. A házban a robbanás idején senki sem tartózkodott és így emberéletben nem esett kár szerencsére.

Ma kezdődik az új tombola

Lapunk mai számával indul meg a legújabb ajándéktombolánk ismét 100 nyerménnyel. Főnyereményünk ezúttal egy finom selyempaplan, amely Hajnal József áruházának kirakatában (Bul. R. Ferd. 8-a.) látható.

Ezenkívül hasznos ruházati, élelmi, pipere-cikkek, könyvek, írószerek egészítik ki a nyereménysorozatot. Mindazok, akik 20 lap fejet összegyűjtenek, részt vesznek a tombolában.

A lejárt 100 nyereményes tombola lapfejeit már elfogadja kiadóhivatalunk. Kérjük t. olvasóinkat, küldjék minél előbb, hogy eldöntsük, kié lesz az új télikabát, a tombola főnyereménye.

Kérjük t. olvasóinkat gyűjtsék a tombolajegyeket az év végéig, mikor ezek ellében minden olvasónk megkapja az 1934. évi képes naptárunkat.

November 1-ig kell nyilatkoznunk a konverziós adósoknak

hogy hajlandók-e részletekben megfizetni tartozásukat

Bukarest, október 6.
November 1-e rendkívül fontos dátum a konverziós törvény által érdekelt számára. A városokban és falvakban levő ingatlanokon levő adósságok ügyében az adósnak november 1-ig levélben kell értesítenie a hitelezőt, hogy hajlandó a törvény értelmében három, vagy öt esztendő alatt a törvényes kamatok mellett egyenlő részletekben megfizetni tartozását. Ha az adós ezt nem teszi meg november 1-ig, abban az esetben nem élvezheti a konverziós törvény előnyeit.

A mezőgazdasági tartozásoknál amennyiben az adós földbirtoka husz holdon alul van, a hitelező köteles nyilatkoznunk, hogy hozzájárul-e ahhoz, hogy az adósának tartozása felére csökkenjen és ha igen, úgy abban az esetben elfogadja-e, hogy az adósnak hiya-

talosan megállapított évi jövedelmének egyharmada szolgáljon törlesztésnek. Amennyiben a hitelező nem egyezik bele ebbe, úgy az ügy a bíróság elé kerül.

Ha a hitelező s az adós közt a megegyezés nem jön létre, úgy fontos, hogy az adós december 1-ig lefizesse az egyszázalékos évi kamatot.

Ha a hitelező ezt nem fogadja el, úgy abban az esetben ezt az összeget letétbe kell helyezni az adóhivatalnál, vagy a pénzügyigazgatóságnál s az arról szóló elismervényt be kell mutatni a járásbíróságnál.

MEGBIZHATÓ rendes ember jó kéréssel újságírók felvételét. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Valeanu Aurél aradi prefekturai tisztviselő eltűnt, de előbb...

A fiatalember két szerelme: a kártya és a nő

A hivatalát átvizsgálták és megállapították, hogy 100 ezer lej hivatalos pénz hiányzik

Arad, október 5.

A megyei prefekturán, de társasági körökben is az utóbbi napokban sok szó esett egy fiatal köztisztviselő feltűnéskeltő távozásáról. Ma azután egyre pozitívabb és a suttogó érdeklődésen túlhaladó formában beszéltek a közismert tisztviselő: Valeanu Aurél szökésbeillő eltűnéséről.

Valeanu Aurél, a jó családból származó megyei hivatalnokot különösen a kávéházba járó emberek ismerték, mert nem volt nap, hogy ne tűnt volna fel valamelyik kártyasztalnál. Hirtelen történt eltávazása ezért városszerte nagy érdeklődést váltott ki és érthető figyelem kíséri eltűnésének fejleményeit. Ezek a fejlemények már eddig is szomorú színben tüntetik fel gyors elutazását. Amint ugyanis a megyei prefekturán hivatalbeli feladatai megállapították, hogy Valeanu Aurél szabadságkérelem nélkül hiányzik hivatalából, lakására küldtek, ahol azt a választ kapták, hogy elutazott és távozási helyét nem jelölte meg. Ezután megkezdődött hivatalos ügyeinek hamaros áttekintése, amely már az első napon több komoly szabálytalanság kiderítését eredményezte. Az azóta folyó vizsgálat pedig egyre újabb és újabb súlyos megállapításokkal terheli Valeanu Aurél működését: kiderült ugyanis, hogy a hivatalnok, a vadászati felügyelőség hatáskörében a fegyvertartási engedélyek és a vadászati jegyek kiadását kezelte, s meg nem engedett módon átvette a felelősséget az engedélyekért és a vadászati jegyekért járó összegeket, azokat azonban elfelejtette befizetni. Ezt a pénzt a saját céljaira fordította.

SZABÁLYTALAN INKASSZÓ AZ ÜGYFELEKTŐL

A megyei prefekturának egyik vezető tisztviselője rendkívül érdekes információkat adott.

— Valeanu Aurél a múlt hét péntekjén nem jelentkezett hivatalában, hozzáálltunk aktáinak áttanulmányozásához. Ez természetesen nagy körültekintést igényelt és a tisztviselő hirtelen eltávazásakor szokásban levő adminisztratív rovincsolást jelen esetben annál gondosabban kellett elvégezni, mert Valeanu Aurél a vadászati jegyeket és a fegyvertartási engedélyeket kezelte, ezek kapcsán pedig arról kellett értesülnünk, hogy az értük járó díjakat szabálytalanul saját maga vette át az ügyfelektől. Erre a hivatali szabályok szerint joga nem volt. A díjakat ugyanis a pénzügyigazgatóságon kell befizetni, az erről szóló nyugtát az ügyfélnek előtte kell bemutatni és azután megkapta az engedélyt. Valeanu azonban vállalkozott a pénz befizetésére és a vadászati engedélyt kiadta.

A HIÁNY EGYRE NOTT

Ugy a pénzügyigazgatóságon, mint a megyei prefekturán a vizsgálat lázasan folyik, hogy a jelentést a távollevő dr. Lázár

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullét, szorulás fokozza, a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz fájdalommentes székkiürülést és kielégítő emésztést hoz létre.

Veszünk:

Tört aranyat, ezüstöt, briliánsot és mindennemű régi ékszert a legmagasabb napi áron, — óra és ékszerek javítása és eladása jutányos áron.

„ORLOW” ékszerüzlet, Cluj
(Főpostával szemben)

Agoston megyei prefektus ur mielőbb megkaphassa.

A KARTYA ÉS A SZERELEM

— Milyen összegre rúghat a mutatkozó hiány?

— Pontos számadataink még nincsenek — hangzott a válasz, — de úgy lehet tulmeledik a százezer lejen is a be nem fizetett díjaz összege. Valeanu Aurél két esztendője megyei tisztviselő. Az egy év leforgása alatt eltávazott Iorga kabinet rezsimjének kezdetén került Aradra Lugosról, hol előkelő és befolyásos családból származik. Aradon hamarosan belekerült a társadalmi

életbe és mint vadászember jó összeköttetésre tett szert.

A vadászaton kívül volt azonban másik nagy szenvedélye is: a kártya. Néha éjszakai keresztkártyázott és nem játszott mindig szerencséjére. Aradra érkezésének első hónapjaiban megismerkedett Nemes Mancival, a Janovics-társulat volt tagjával, akiből intim barátság fűzte és a fiatal színésznő, mint Valeanu menyasszonya szerepelt. A tisztviselő múlt heti eltűnésének külön érdekessége, hogy eltávazott Nemes Mancis is nyilván együtt mentek el.

Aki nem tudja, hogy „halottakról jót, vagy semmit”

Meggyalázta Stressemann emléket Göring

Berlin, október 6.

Jules Sauerwein, a „Paris Soir” szerkesztője Berlinben beszélgetést folytatott Göringgel, aki rendkívül érdekesen nyilatkozott a világhírű publicista előtt.

— Elismerem a zsidó nép jótulajdonosságait, viszont a zsidók nem igazgathatják a német birodalmat, amelyet már csak a saját vére kormányozhat. Az előző kormányok súlyos tévedéseire kell ismét kitérnem, amikor Stressemann személyével foglalkozom. A néhai külügyminiszter nagy államférfi és igazán német volt, de az általános eszmék, huma-

nitárius gondolatok zagyva tömegei zavart keltettek elméjében. Az általános pacifista elképzelések befecskendezésének hatása alatt eszméi megzavarodtak s cselekvőképességét meggátolták.

Végül obligált frázisokat is mondott a porosz miniszterelnök a német-francia viaszály megszüntetésének szükségességéről. Ki jelentette, hogy a német népben már nem él a reváns gondolata, ő pedig betiltotta a „Győztesen akarunk elbánni Franciaországgal” című hazafias dal énekletét, hogy ezzel is bizonyítsa barátságos érzelmét.

Amikor az illemtanárok megfélemeznek az illemtől

Összeverekedtek a tánc- és illemtanárok a bécsi városházán

Bécs, október 6.

Viharos jelenetek színhelye volt szerdán délben a bécsi városháza. Hatvan bécsi tánciskola tulajdonosa, tánc és illemtanárok jelentek meg Bécs város pénzügyi tanácsosánál, dr. Dannebergnél, hogy tiltakozzék a vigalmi adó kivetése ellen. A tánc és illemtanárok ugyanis eddig fel voltak mentve a vigalmi adó alól és ezt a kedvezményt most megvonta tőlük Bécs városa.

A tanárok azt kívánták, hogy Danneberg pénzügyi tanácsnok testületig fogadja

őket. A tanácsnok azonban vonakodott teljesíteni ezt a kérést s azt üzenté, hogy legfeljebb csak háromtagú küldöttséget fogad, mert hatvan emberrel nem tárgyalhat.

A tanácsnok ajánlatának elfogadása körül a tánc- és illemtanárok olyan botrányos magatartást tanúsítottak, hogy végül is a városházán levő rendőröknek kellett beavatkoznia és eltávolítaniuk őket. A tánc- és illemtanárok nagy verekezésbe kezdtek, amelynek során négyen megsérültek.

Csak árja lehet Németországban lapszerkesztő

Berlin, október 6.

A birodalmi kormány törvényt dolgozott ki, amely államilag rendezett közfunkciónak minősíti a lapszerkesztést. A törvény szerint szerkesztő csak 21 életévet betöltött árja származású német állampolgár lehet. Felesége szintén csak árja származású lehet. A lapszerkesztőnek ezen kívül szakszerűen képzettnnek kell lennie és rendelkeznie kell a közvélemény befolyásához szükséges szellemi kellékekkel.

A sajtóügyi államtitkárság a propagandaminiszter hozzájárulása esetén kivételesen eltekinthet a szerkesztő árja származásától.

Köteles azonban a napi eseményeket hű szellemben és legjobb tudása szerint közölni és az önző célokat távol tartani a közérdektől, mások vallási érzését sérteni sem mások becsületébe vágó cikkeket közölni nem szabad.

Kérje mindenütt a

GOLF borotva-pengét!

(az acélipar legtekélyesebb alkotása)

és öröme lesz a borotválkozásban.

Minden szaktüzletben kapható!

KÉT LEÁNY HARCA

Regény az életből
69

SPORT

60 ezer néző vett részt a balkáni játékok megnyitóján

Athén, október 6. Az athéni stadionban 60.000 néző vett részt a balkáni játékok megnyitóján. A 100 m-es síkfutást a görög Frangudis 10,8 mp-cel, a 800 métert a görög Gorgakopoulos 2 p 03 mp-cel, a 10.000 méteres futást a jugo-

szláv Kreve 34 p 04,2 mp-cel, a magasugrást a török Haidar 180 cm-rel, a súlydobást a jugoszláv Weisz 13,79 m-rel az olimpiai stafétát pedig Görögország csapata 3 p. 34,1 mp-el nyerte.

Visszavonul két világhírű sportember

Halassy vőlegény -- Jonath péküzlet nyitott

Halassy Olivér, a világhírű magyar vízi polójátékos a legkomolyabb formában kijelentette, hogy nem polózik többé. Ok: menyasszony... -- Jonath, a nagyszerű képességű

német százassfutó visszavonult a versenyzéstől. A fiatal 24 éves atléta édesatyja péküzletét vezeti. Foglalkozása annyira lekötötte, hogy tréningre sincs ideje.

A hónap végén tárgyalja a középeurópai kupabizottság Magyarország óvását

Budapest, október 6. Budapesten e hó 21-én ül össze az amatőr középeurópai kupabizottság. Ekkor döntenek annak az óvásnak ügyében, amelyet

Magyarország adott be az 5:1-re elvesztett bukaresti mérkőzés miatt, azzal indokolva, hogy a román csapatban a Ripensia profi játékosai is szerepeltek.

Tudnak a japánok

Tokió, október 6. Maehata a japánok Los Angelesben felülmúlta a 200 m melluszásban 3 p 003 mp-cel, a 400 melluszásban 6 p 24,8

mp-cel és az 500 m melluszásban 8 p 03,8 mp-cel új világrekordot állított fel. Kiokawa a férfi nátszás 400 m. világrekordját javította meg 5 p 30,3 mp-re.

Meisl üzeni:

A magyar csapat tudott küzdeni

Bécs, október 6. Meisl Hugó nyilatkozott egyik budapesti sportlapnak. Többek között a következőket mondja: „Nem sok értelme volna szépíteni a vasárnap történeteket. Az osztrák csapat gyengén játszott, le is szűrtem már a mérkőzés tapasztalatait. Nekem is

olyan játékosokra lenne szükségem, amilyenek a magyar csapatban játszottak. A magyar csapat a küzdeni és győzni tudás minden kellékével fel van szerelve. Nádas kollégámnak csak azt üzenhetem: nincs más feladata, mint csapatának mostani kitűnő szellemét megőrizni.

A svéd atléták Bécsben is kitűnően szerepeltek

Csak a súlydobójuk dobott nagyon keveset

Bécs, október 6. Az Austria-FC Wien bajnoki mérkőzésével kapcsolatban rendezték meg a Stadionban a svéd atléták vendégszereplését. A svéd kitűnő eredményeket értek el és szereplésük nagy propagandája volt az atlétikának. Wacsenfeldt drámai küzdelemben győzte le Rinert, Peterson 14,5 mp-et futott a 110-es gáton. A Bécsben tartozkodó argentinai Pomajevich 410-es ugrással legyőzte Lindbladot. Norby és Ramquist Bécsben nem dobott sem 15,90-et, sem 15,80-at, mert azt a súlygolyót amit Budapesten ők hoztak a pályára a MA-Sz hitelesített golyói közé, s amivel csak ők dobáltak, amíg Darányi észa nem vette.

hogy valami baj van a golyók súlyával, Budapesten felejtették.

Szabó János Cluj

Calea Regele Ferdinand 56-58

Telefon 10-13.

A legmodernebbül berendezett autójavitó műhely. Henger és főtengely köszörülés, fogaskerek gyártása, autórugók, hűtők készítése és javítása.

— Bátorság barátom, — veregetett a vállamra Poirot. — Semmi nincs elveszve. Kérlek, ne csinálj ilyen hosszú képet.
— Jól van, nincs semmi bajom.
— Helyes, nekem sincs és Japnak sincs semmi baja.
— Valamennyien nagyszerűen éreztük magunkat — jelentette ki Jap vidáman. — Így váltunk el aztán a legjobb hangulatban.
Másnap reggel visszautaztunk St. Loo-ba. Megérkezvén, Poirot betelefonált az üdülőbe, hogy beszéljen Nickkel...
Eszrevettem, hogy az arca egyszerre elváltozott és majdnem leejtette a telefonkagylót.
— Mi az? Kérem ismétlje el...
Várt néhány percig, aztán ezt mondta:
— Igen, igen, azonnal megyek. Sápadtan fordult felém.
— Miért is mentem Hastings?... Istenem, miért is mentem el?
— Mi történt?
— Mademoisell Nick veszélyesen megbetegedett. Kokain mérgezés. Mégis csak hozzáférkőztek. Miért is mentem el, Istenem, Istenem?
Utközben az üdülő felé menet Poirot folyton dörögött. Tele volt szemrehányásokkal: egyre önmagát szidta.
— Tudnom kellett volna — nyögött föl tudnom kellett volna! És mégis mit tehettem volna? Minden óvintézkedést megtettem. Lehetetlen, teljesen lehetetlen. Hiszen senkisémm férközhetett hozzá. Vajjon ki volt az, aki megszegte parancsomat?
Az üdülőhöz érkezve, bevezették egyik földszinti kis szobába és néhány perc múlva megjelent dr. Graham, Kimerültnék és sápadtnak látszott.
— Meg fog menekülni — mondta — minden rendben jön. Az volt a baj, hogy nem tudtuk, mennyit vett be abból az átkozott méregből!
— Mi volt az?
— Kokain.
— Életben marad?
— Igen! — Ki fogja heverni.
— De mi történt? Hogyan került a kezébe kokain? Kinek a révén jutott be az üdülőbe? — és Poirot szinte táncolt az izgatottságtól.
— Senkit sem engedtünk be hozzá.
— Lehetetlen.
— De így volt.
— Hát akkor?
— Egy doboz csokoládé volt.
— Ah, és én megmondtam neki, hogy semmit, de semmit ne egyék, ami kívülről jön!
— Nem tudtam erről, de nehéz dolog ám: visszatartani egy leányt a csokoládétól. Hála Istennek, csak egy szemet evett meg.
— Valamennyi bonbonban volt kokain?
— Nem. A leány egy szemet evett meg. Felül még két szem volt hasonló, de a többiben nem volt semmi.
— Hogyan volt benne a kokain?
— Meglehetősen ügyetlenül. A bonbont kettévágták, a kokaint a töltelékbe keverték és a bonbont ismét összeillesztették. Amatőr munka. Azt lehetne rá mondani, hogy házilag készült.
Poirot felnyögött.
— Ah, ha tudtam volna, ha tudtam volna! Láthatom a Mademoisellét?
— Ha visszajön egy óra múlva, azt hiszem, hogy láthatja — mondta az orvos — de szedje össze magát, hiszen nem hal meg a Miss!
Most aztán egy óra hosszat bejártuk St. Loo uccáit. Mindent megtettem, hogy szórakoztassam és megnyugtassam Poirot barátomat, hogy minden rendben van s egyáltalában nem történt főben járó hiba.
(Folyt. köv.)

Nem válnak németté soha a Szatmár-környéki magyarok

Nagykaroly, október 6.

A Nagykarolyban székelő Gauamt németítő propagandájában elért kudarcai dacára újabb és újabb területeket ostromol, hogy legalább ezáltal keltsen bizalmat azok előtt, akik munkájukat honorálják.

Legutóbb a nagykarolyi járásban Csoma közön próbáltak eredményt elérni, ahol pedig köztudomás szerint a község legöregebbjei sem beszélik a sváb nyelvet.

A német propaganda ágensei ugyanis ki szimatolták, hogy Csomaköz község lakosságának egyrésze nincs megbékélve az egyházi adókövetésének kötelezettségével és ezért azzal igyekeztek maguk iránt rokonszenvet kelteni, hogy aki németül taníttatja a gyermekét, annak egyházadóját a Gauamt pénztára fogja kifizetni.

Ezzel egyidejűleg lehozatták a Bánáthól egy német tanítót, akinek fizetését a Gauamt pénztára folyósítja, a tanfelügyelő segítségével elrekvirálták a római katolikus iskolának egyik tantermét és elkezdtek toborozni növendékeket.

A Gauamt kecsgetető ígéretére sikerült is a német iskolába bizonyos számú növendéket összehozni, annál is inkább mert a püspökség hozzájárulásával az egyházi hatóság azokkal szemben, akik nyilvánvalóan nem akarják az egyházi adót fizetni, olyan megtorló intézkedéseket léptetett életbe, hogy ezek a makacsok csak bizonyos megszorításokkal részesülhetnek az egyházi javakban.

A Csomaközre delegált tanító azonban a legnagyobb nehézségekkel küzd, miután a növendékeivel egyáltalán nem tud értekezni. A növendékek ugyanis nem tudnak németül, a tanító pedig csak annyit beszél magyarul amennyit Bukarestben a magyar nyelvből elsajátított.

Kétségbeesett helyzetében ki is jelentette: „En nem tudom megtanítani a gyerme-

— Számos női bajnál a természetes „Ferencz József” keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUKAREST. 12: Tőzsde. 12.45: Hírek. 13: Gramofon 17: Sibiceanu zenekar. 18: Hírek. 18.15: Sibiceanu zenekar. 19: Rádióegyetem. 19.20: gramofon. 19.40: Rádió egyetem. 20: Jazz. 21: Előadás. 21.15: Jazz. 21.45: Beszélőújság.

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: gramofon. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Közben: gramofon. 11.10: Vízjelzés. 12: Időjárásjelentés. 12.05: Berend Endre szalonzenekara. 12.30: Hírek. 13.30: Főthy Ida zongorázik. Kéthelyiné énekel, zongora kísérettel. 14.45: Hírek, piaci árak, árfolyamhírek. 15.30: A rádió diákfélőrája. 16: Az aradi új vértanúsírok feltárása. Előadás. 16.45: Hírek. 17: Országos Postászenekar. 18: Gyorsirótanfolyam 18.30: Magyar cimbalomötös. 19: Lázár Miklós dr. országgyűlési képviselő előadása a tokaei szüretéről. 19.20: A magyar sport és testnevelés a nemzeti ügy szolgálatában. Kelemen Kornél dr. előadása. 19.45: gramofon. 21: A rádió külügyi negyedőrája. 21.15: Bura Károly és cigányzenekara. 22: Hírek. 22.40: Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.40: Tárogató. Zongorán kíséri Polgár Tibor.

keket németül, de nekem meg lesz az a hasznom, hogy megtanulok magyarul.”

A folyó évi iskolai beiratásoknál sor került — az adófizetést illetően — a Gauamt ígéretnek beváltására. — Az egyháztanács ugyanis azt a határozatot hozta, hogy az a szülő, aki egyházi adóhátralékát ki nem fizeti, nem irathatja be gyermekét a felekezeti iskolába.

A nagyhangu ígérettel szemben a Gau-

amt ezután úgy oldotta meg a kérdést, hogy különböző helyekről mintegy 30 ezer lej kölcsönt szerzett azoknak részére, akiknek gyermekük a német tagozatba van beírva.

A kölcsön visszafizetése január 1-én reszesedékes és valószínűleg ugyanakkor fog bekövetkezni a Gauamtal szembeni teljes kiábrándulás a csomaközi hiszékenyek részéről.

Igy ír Goga...

Szigoru ellenőrzést kíván a volt belügy-miniszter az átvonuló zsidók ellen

Bukarest, október 6.

Goga lapja, a *Tara Noastra* nagy cikket ír „Idegen veszedelem” címen. A cikkben elmondja, hogy a Németországból kiutasított zsidók Lengyelországon és Románián át mennek Palesztinába. Konstanca és Jaffa között állandó hajójárat van e célból. — Azonban sajnálattal kell megállapítani — írja a lap, hogy nem ugyanannyi külföldi hagyja el az országot, mint amennyi bejön. Sok emigráns megtelepedik Romániában, kihasználva a kedvező viszonyokat és itt marad. Ezután felhívja a lap a kormányt, hogy járjon el erőiesen és szigorítsa meg az idegen ellenőrzést.

Ujabborosz-japán konfliktus

A japánok nem alkalmazzák orosz révkalauzt a vladivosztoki kikötőben

Tokió, október 6.

Távolkeleten újabb orosz-japán konfliktus van kitörőben. A konfliktus tengerészeti ügyek miatt támadt. Eddig három japán hajó szállította az utasokat a japán szigetekről Vladivosztokba. A hajók egészen bejöttek a kikötőbe és nem alkalmazzák orosz révkalauzt. Legújabbban a vladivosztoki kikötő-

parancsnokság rendeletet adott ki, amelyben arra kötelezi a japán hajótársaságot, hogy orosz révkalauzt alkalmazzanak. Ellenkező esetben — szövelt a rendelet — japán hajók nem jöhetnek Vladivosztokba be. A japánok megtagadták a feltétel teljesítését, beszüntették a hajójáratokat és most diplomáciai eljárás van kitörőben.

Mi van a „Bajtársi Vörös Sportszövetség” mögött?

Drezdában nagy kommunista szervezetre bukkant a német rendőrség

Berlin, október 6.

Az utóbbi időben újból megerősödtek a vidéki kommunista szervezetek. A német lap tudósítók irodájának hivatalos jelentése szerint Drezdában hatalmas földalatti szervezet fedeztek fel. A hatóságok ugyanis rájöttek arra, hogy „Bajtársi Vörös Sportszövetség” néven földalatti szervezet működött

A szervezet kiterjedt Szászországra és Leipzigrá is, de a központ Drezdában volt. Hat csoport volt és a kommunisták „Vörös Sport” címen lapot is adtak ki.

Eddig 70 embert tartóztattak le és adták át az ügyészségnek. De a hatósági jelentés szerint további letartóztatások várhatók.

Lenindíjat ad a Szovjet

Magas kitüntetést kapnak az orosz sztratoszféra repülők és autórekordek

Moszkva, október 6.

A kitünően sikerült stratoszféra repüléssel egyidőben két vakmerő ember autóval áttutazta Kelet Turkesztán legnagyobb pusztáját, a Karakarum pusztát. Most az „Izvesztia” jelentése szerint úgy a stratoszféra repülők, mint a Karakarum pusztá áttutazói megkapják a legmagasabb szovjet kitünt-

tést, a „Lenin” díjat. Stalin, Vorosilov, Molotov és Kaganives üdvözlő táviratot küldtek a Karakarum áttutazóinak, melyben megköszönik az áttutazóknak, hogy bebizonyították a szovjet autók kiválóságát.

A kitüntetés már a közeljövőben lenyomtatlik, csak még a központi bizottság is jóvá kell hagyja azt.

Ha a rendőr jószívű

Megint megszökött Váradon egy rendőrségi fogoly

A nagyváradai rendőrség már régen körözi Radó-Rosenthal Márton utazót, aki ellen az ország minden részéből érkeztek feljelentések. A feljelentések szerint Radó-Rosenthal megrendeleseket és pénzeket vett fel és a felvett összegeket eltulajdonította.

A nagyváradai rendőrség körözölevele alapján Radó-Rosenthal Márton két nappal ezelőtt Déván tartóztatták le. Rosenthal egy rendőr kíséréte mellett indultak utnak Nagyváradra. Tegnap reggel érkeztek meg Váradra és a rendőr — ahelyett, hogy egyenesen a rendőrségre kísért volna Rosenthal — engedett a fogoly azon kérésének, hogy előbb menjenek haza Rosenthal lakására, mert — ugymond Rosenthal látni szeretné feleségét és el szeretne bucsuzni tőle.

A bucsuzkodás igen megható volt és a rendőr, aki tulságosan jószívű lehet, a zokogó asszony újabb kérésének sem tudott ellenállani:

— Menjen csak előre rendőr ur, mi majd megyünk maga után. Ne hozza a fejemre azt a szégyent, hogy végigkísérje a városon a férjemet.

A rendőr előre is ment és olyan tapintatos volt, hogy nem nézett hátra. Amikor pedig hátranézett — Rosenthal Mártonnak hiült helye volt.

A rendőr — mi telhetett tőle — egyedül ment fel a rendőrségre és jelentést tett az esetről. Kétségbe volt esve, hiszen állásába kerülhet jószívűsége. Hacsak közben újra el nem fogják Radó-Rosenthal.

Agyonlőttek egy biharmegyei tanítót

Tanítótársa lőtte agyon véletlenségből

Tegnap délelőtt telefonon jelentette a nagybárodai csendőrség a nagyváradai ügyészségnek, hogy a Nagybárodtól egy kilométernyire fekvő Cornitel községben rejtélyes dráma játszódott le. A szüikszerű jelentés szerint Victor Stefanescu tanító a kora délelőtti órákban revolverrel agyonlőtte tanítótársát Sabata Constantint.

A golyó a szerencsétlen ember mellébe furódott és Sabata Constantiu pár pillanatnyi halálusa után kiszenvedett.

Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy szándékos merénylet történt-e, vagy véletlen. Stefanescu úgy adta elő az esetet, hogy fegyverét tisztogatta és a revolver tisztogatás közben sült el.

A két tanító nagyon jóban volt, idejük nagy

részt együtt töltötték, úgy, hogy el sem lehet gondolni, mi késztette Stefanescu barátja lelövésére. Szerelmi féltékenységre lenne az egyetlen elfogadható ok, de erről mit sem tudnak. Cornitel egyébként párszáz lakosú falu Báród mellett és a Mauthner-féle üzemekivüli szénbánya is itt van.

Dr Nestor főügyész intézkedett a vizsgálat beindítása végett és délután 4 órakor Popescu Marin ügyész Berariu dr törvényszéki orvosszakértő társaságában autón ki is ment, hogy megejtsék a boncolást. Valószínű, hogy Nestor főügyész személyesen veszi kezébe az ügyet, hogy megállapítsa, gyilkosság történt-e, vagy csak véletlen szerencsétlenség.

Hathónapi börtönre ítélte a tábla Vezér József kereskedőt

A nagyváradai tábla Mihaescu ötös tanácsa tegnap déli 12 órára tüzte ki a Vezér perben az ítélet kihirdetését. Új fázishoz érkezett el ezzel a bűnper és hatalmas érdeklődés előzte meg a döntést.

Mint ismeretes, Vezér Józsefet a törvényszék felmentette és felebbezés folytán került az ügy a tábla második szekciójának Mihaescu-Manea-Crisan tanácsa elé. A harmas tanács ezelőtt három hónappal le is tárgyalta a bűnpert, de dönteni nem tudtak, mert véleménykülönbség merült fel az ügyben.

Az ügyet tehát újra le kellett tárgyalni és szeptember 29-én ötös tanács elé került az ügy. Az ötös tanács a három eredeti tanácstagon kívül kibővült, még Stambuleanu és Bestelei tanácsbírákkal. Két napig tartott az izgalmas tárgyalás, majd tegnapi halasztották az ítélet kihirdetését.

— A tábla — hangzik az ítélet — megsemmisítette az első fórum ítéletét, bűnösnek találta Vezér Józsefet és szótöbbséggel

hathónapi börtönre, továbbá politikai jogainak 3 évi felfüggesztésére ítélte. A büntetésből elszenvedett vizsgálati fogással

három hónapot kitöltöttnek vettek.

Az ítélet hallatára a Vezér-házaspár összeroskad és Vezérné

fojtott hangon zokogni kezd.

Fildan főügyész áll fel. Felfolyamodást je-

lent be úgy a Vezér enyhe elítélése, mint Klein Sándor és Nagy Sándor felmentése miatt, Vezérné felmentését jóváhagyta.

Vuia Traian dr védece nevében felfolyamodást jelent be, míg dr Sor Dezső megnyugszik az ítéletben.

Ki rabolta ki a Königsvarter-kastélyt

A váradlesi Königsvarter kastélyban történt lopás ügyében a nyomozás változatlan erővel folyik. A váradlesi csendőrség most átiratot intézett a nagyváradai rendőrséghez, amelyben közlik, hogy a gyanú Königsvarter báróné egy volt jószágkormányzójára irányul, aki jelenleg Segesváron tartózkodik. A csendőrség sürgős intézkedést kér, hogy ezt az embert mielőbb vegyék őrizetbe.

Elítélt pénzhamisító

A törvényszék tegnap tárgyalta Florek István pénzhamisító bűnperét. Florek — mint emlékeztetés — a püspökfürdői romai katolikus kápolnában rendezte be a pénzhamisító műhelyt, mielőtt azonban hozzáfoghatott volna a hamisításhoz, felfedezték és letartóztatták. A tegnapi tárgyaláson Florek mindent beismerett és a törvényszék — az enyhítő körülmények figyelembevételével — 4 hónapi fegyházbüntetésre ítélte.

Megszavazta a tanács az össi-telepi iskola létesítését

Az állandó választmány tegnap délelőtti ülést tartott, amelyen a Bazar-épület bérlőinek ügyével foglalkoztak. A gazdasági ügyosztály előterjesztése alapján kimondták, hogy elsősorban a régi lakók és üzletbérlők érdekeit veszik figyelembe, főként pedig azokét, akik nincsenek hátralékban. A hátralékosoknak 3 napot adnak az elmaradt összegek rendezésére, amennyiben ennek nem lesznek elegendő, úgy helyiségeiket meghirdetik és mások adják ki.

Felhatalmazást adott az állandó választmány a gazdasági ügyosztálynak, hogy az Apolló palota tüzelőanyag szükségletére 1000 méter fát vásároljon a Jeney cégtől.

Kimondták, hogy az Össi-telepi iskolát felállítják és e célra kibérlik az Oastea Domnului helyiségeit.

A főmérnöki hivatal újabb kaszárnyajavítási munkálatokra kért felhatalmazást a király látogatásával kapcsolatban.

Az állandó választmány ezzel egyidejűleg elhatározta, hogy a király látogatás ügyében sürgősen érintkezésbe lép a prefektúrával és egyben haladéktalanul megkezdik az uccák kijavítását.

Több ezer teljesen meggyógyult és munkaképes **tüdőbeteg** igazolja kiváló hatását az Oláh Károly plébános által feltalált **Aniophthisin** álmilag engedélyezett **tüdőbaj elleni gyógyszernek.** Ismertető füzetet díjazatul küld a gyógyszer készítője **Osváth gyógyszerész,** Târgu-Mureș—Marosvásárhely

APRO HIRDETESEK

KIADÓ egy szoba konyha mellékhelyiségekkel azonnal vagy november elsejétől. Temető-ucca 23. 458

HAT kocsi törmelék kavics a Kugler-palota Deák Ferenc-uccai szuterin építkezésénél ingyen elvihető. 491

14 ÉVEN felüli leány harisnyafüzettel felvétetik. Kern. Szt. János-u. 4. 490

MEGBIZHATO ujságárusokat keresünk az ország különböző városaiban, biztos megélhetési lehetőséggel. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

FIX fizetéssel és mellék jövedelemmel bevezetett helyre Kórház ucca és Mélyárok környékére lapkihordókat felvesz a Nagyvárad Friss Ujság kiadóhivatala.

FARKASKUTYA him, Princ névre hallgat, elveszett. Nyomravezető magas jutalomban részesül. Lukács György-u. 44. 492

MAKULATURA ujságpapír kicsinyben és nagyban kapható Pásztor Ede papíráruházában.

MATYÁSMADAR SZARNY-TOLLA (kék-fekete) egész szárnyat matlan állapotban jó áron veszünk. Ajánlatokat kerünk, ellenértéket postán küldjük. Fajbaromfi tenyészet, Oradea, Francia-sor 12.

RIKKANCOT (ujságárust) biztos napi 60 lej jövedelemmel felvesszük az "Erdélyi Magyarország" és a "Nagyvárad Friss Ujság" árusítására. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

INGYEN tanulhat perzsázní Orientben. Ügyes csomózónók állandó munkát kaphatnak. Uri-ucca 14. 423

VÁRADHOZ közel fekvő községekbe keressünk az "Erdélyi Magyarország" és a "Nagyvárad Friss Ujság" árusítására megbízható árusokat napi 60 lej jövedelemmel. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

HAZMESTERNEK felvétetik ki szépen mosni, vasalni tud és kert gondozáshoz ért. Str. Berthelot (Sal Ferenc ucca) 6 sz. 483

JOBB házból való leány mindenesnek felvétetik. Silbermann, Kolozsvári ucca 9. szám. 481

JÓL főző mindenes jó bizonyítványokkal felvétetik. Lázár György ucca 11 (Uri ucca folytatása). 482

SZOMBATON és vasárnap disznótörő vacsora Csukásnál. 482

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA